

Tensta Konsthall

I december 1969 utbröt en vild strejk i malmfälten i Norrbotten. Trots att det var rekordår i Sverige och det statliga gruvbolaget LKAB gick med vinst blev gruvarbetarnas arbetsvillkor hårdare. Strejken spred sig från Kiruna till Svappavaara och Malmberget och efter några dagar hade ca 5000 gruvarbetare lagt ner arbetet. Genom FNL-grupperna och andra politiska grupperingar kom många kulturarbetare att solidariser sig med gruvarbetarna, och engagera sig i deras situation. Konstnären Ingela Johanssons projekt **Vad hände med strejkkonsten?** handlar om den vilda strejken – som kan ses som en av de första stora sprickorna i folkhemmets fasad - och de effekter den fick på kulturlivet. Projektet rymmer olika undersökningar av strejken och de materialiseras på skilda sätt. En del består av visandet av Gruvarbetarnas strejkkonstsamling, som till stor del visas i utställningen på Tensta konsthall. Strejkkonstsamlingen utgörs av mer än hundra verk som skänktes av svenska konstnärer till de strejkande. Bland de konstnärer som donerade verk finns av Albin Amelin, Siri Derkert, Lars Hillersberg och Berta Hansson. Samlingen förvaltas numera av Gällivare museum. I Ingela Johanssons projekt ingår även

Strejken skildras genom ett montage av dokumentärt material, pjäsmanus, egna texter och samtida intervjuer. En viktig utgångspunkt för boken är de kulturproduktioner som kom till i samband med strejken. Till strejkhistorien har kulturarbetarens engagemang i sociala och politiska rörelser och demokratiseringsprocesser under 1968 adderats. Förutom Gruvarbetarnas strejkkonstsamling kan man nämna t ex Sara Lidmans och Odd Urboms rapportbok **Gruva**, dokumentärfilmerna **Kamrater, motståndaren är välorganiserad** av Lars Westman och Lena Ewert, som visas onsdag 20.3 på Tensta konsthall, och **Gruvstrejken 69/70** av Margareta Vinterheden och Alf Israelson, samt föreställningar av teatergrupper såsom NJA-gruppen och Teater Narren.

Delar av **Vad hände med strejkkonsten?** har producerats inom ramen för **Kirunatopia**, ett residencyprogram initierat av Goethe-Institut Schweden och Konsthall C i samarbete med Kiruna kommun och Konsthögskolan, Umeå universitet, samt Bildmuseet och Gällivare museum. Projektet stöds av Konstnärsnämnden. Tack till Dramaten.

bearbetat arkivmaterial, en serie fotografier och iscensättningar baserade på dokument.

Olika sociala och politiska grupper var aktiva runt om i Sverige för att samla ihop pengar till gruvarbetarnas strejkkassa då de inte fick strejkunderstöd från LO. Genom flera olika initiativ på konst- och kulturscenen anordnades konstauktioner och insamlingar för de strejkande, bl a på Sundsvalls museum, Stockholms konserthus, Moderna museet och Galleri Heland. Den konst som skickades till Malmfälten såldes dock inte utan spreds ut och förvarades efter strejken i olika lokaler som ABF, det lokala gruvfacket Gruv 4:an och Folkets Hus i Malmberget. Samlingen har genom åren skötts av strejkkommittémedlemmar och Gruv 4:an i Malmberget men är sedan 2009 deponerad i Gällivare museum. Samlingen ägs av gruvarbetare vid LKAB. En annan del av Ingela Johanssons projekt är den bok som färdigställts på Konsthall C under våren 2013 i samarbete med poeten och formgivaren Martin Högström. Bokens fokus är hur gruvarbetarstrejken innebar ett möte mellan 68-rörelsen, folkrörelserna och arbetarvänstern.

I utställningen:

Konstsamling:

Gruvarbetarnas strejkkonstsamling från 1969, Gällivare museum
Lista på alla verk finns längst bak i broschyren

Dokument:

- Poster I, telegram till strejkkommittén
- Poster II, konstförteckning upprättad av Östen Öhlund, strejkkommittémedlem

Video:

Tal till gruvarbetarna av Sara Lidman, iscensättning av Cecilia Nilsson 13.3 på Tensta konsthall. Koncept Ingela Johansson. I caféet.

Vad hände med strejkkonsten? är ett pågående projekt. Information samlas fortfarande in. Om du vet något, maila info@tenstakonsthall.se

**Intervju med Ingela Johansson av
curatorn Kim Einarsson gjord
10.4.2012**

Kim Einarsson: Något som genomsyrar många av dina verk är intresset för hur konst samlas och förmedlas och de ideologier som ligger bakom. I det här projektet har du valt att visa den konstsamling som kom till i samband med den stora gruvstrejken i Svappavaara, Malmberget och Kiruna 1969-1970. Vad är det som intresserar dig specifikt med den här strejken och samlingen?

Ingela Johansson: Strejken bidrog till att aktualisera maktförhållandena i arbetslivet och makten över samhällsutvecklingen. Man ville ha ökat inflytande över arbetet och organiseringen av det. Det fanns en stark ideologikritik bland intellektuella och statsapparaten inflytande över kulturen var invecklad. Det skedde massiva stödinsamlingar till de strejkande bland kulturutövare runt om i landet. Handlingen att skänka konst i solidaritet med de strejkande är mycket intressant, att ge bort något i gåva just för att gruvarbetarna hade potentialen att förändra ett samhälle. Samlingen berättar

i dialog med övriga aktiviteter. Vad som är speciellt intressant med Gruvarbetarnas strejkkonstsamling är att dess historiska representation är bred: den har rötter i folkrörelserna i allmänhet och arbetarrörelsen i synnerhet, men också i en konstscen med flera modernistiska förgrundsgestalter representerade. Den är ett viktigt tidsdokument.

KE: Ditt arbete bygger på flera års arbete kring den här strejken och de kulturproduktioner som kom till som solidaritetshandlingar med de strejkande arbetarna. Du har ett gigantiskt arkivmaterial. Kan du säga något om din presentation av projektet, som visades för första gången i utställningen **Kirunatopia** på Bildmuseet i Umeå 2012? Hur har du gjort ditt urval och vad känns viktigt för dig att visa i den här situationen?

IJ: Det är viktigt att se samlingen som en samling med en egen kropp och eget öde. Den representerar strejkkommittén. Att jag har fått möjlighet att samarbeta med Gällivare museum för att forska i den i ett större pågående textarbete har jag sett som en parallell aktivitet till att faktiskt låna den och presentera den fysiskt och

en historia om att konstnärer ställde upp för gruvarbetarna i en arbetsmarknadskonflikt som skakade om den svenska modellen rejält. Den är även en tillgång som tidsdokument för att analysera större strukturer, t ex maktrelationen mellan individ och stat under en samhällsomvandlande tid. Just det perspektivet kändes relevant och viktigt att ta upp i förhållande till konstverken som finns representerade i samlingen, som numer har ett hem på Gällivare museum. Konstsamlingen består av skulpturer, målningar, teckningar och grafik, verk som skänktes av konstnärer till gruvarbetarna för att dryga ut deras strejkkassa genom olika auktioner och insamlingar men som inte såldes.

I ett parallellt pågående arbete undersöker jag tidsandan under 1960- och 1970-talen och övriga kulturproduktioner som kopplas ihop med strejken. Det var en del av en utbredd aktivism som skedde kring strejken. På det hela taget är det ett nästintill omöjligt projekt eftersom jag inte var med själv under den tiden, utan har fått studera mig fram. Men jag kan bidra med att visa samlingen i konstrummet, och förmedla en symbolisk bild av strejken

förmedla den till en publik på ett museum. Eftersom samlingen tillhör strejkkommittén har jag utgått från mötesprotokoll från kommittémöten där samlingen omnämnts. Efter strejken såldes inte samlingen, utan kommittén funderade vad de skulle göra med den. De ville initiera en vandringsutställning där folkbibliotekarie Adolf Henriksson i Malmberget skulle vara ansvarig. Konsten skulle visas tillsammans med andra dokument från insamlingarna, men av någon okänd anledning gjordes det inte. Jag ville fullfölja idén men gjorde en kompromiss inför Bildmuseetutställningen. Gällivare museum har iordningställt verk i så bra skick som möjligt eftersom samlingen inte är komplett. Det var viktigt att inte göra ett urval utan först och främst följa inventeringslistor från kommittén och strejkkommitténs protokoll. Samlingen har inte visats utanför Norrbotten tidigare.

KE: Till vernissagerna i Umeå och Tensta har du ordnat en iscensättning av det tal som författaren Sara Lidman höll till gruvarbetarna i samband med strejken. Kan du säga något kort om kopplingen mellan talet och strejksamlingen?

IJ: Sara Lidman var en nyckelfigur under strejken. Hon kom upp som reporter för TV2 och höll ett improviserat tal på stormötet i Kiruna Sporthall den 11 december 1969. Sara Lidman kände gruvarbetare sedan tidigare. 1968 skrev hon texterna till en bok, **Gruva**, om de hårda förhållandena i LKAB-gruvorna. Odd Uhrboms fotograferade. Det är en rapportbok, porträtt i ord och bild, med anonyma berättelser om de existerande missförhållandena på ett statsägt företag. En bok som kom att spela en stor roll för strejkens förlopp och som det tvistades om, t ex var det känt att finansminister Gunnar Sträng ogillade bokens inflytande och försökte misskreditera den.

På strejkmötet i Kiruna Sporthall bestämde sig Sara Lidman för att skänka 10 000 kr av honoraret för andra upplagan av **Gruva** som grundplåt i en strejkkofond. Det var en talande gest som spred sig till andra kulturarbetare. Iscensättningen av Sara Lidmans tal ger därför samlingen en bakgrundskontext i landsomfattande insamlingar och förklarar direkt hur strejkkofonden blev till, samtidigt som Sara Lidman hade en retorisk röst som påverkade opinionsbilden. Hon gav eldtal

Lördag 6.4

14:00

Ingela Johansson presenterar utställningen på Tensta konsthall.

Onsdag 17.4

18.00

Vittnesseminarium: Vilken betydelse har utställningsmediet haft i relation till 68-rörelsen? med Helena Friman, utställningsproducent och författare, Sköld Peter Matthis, läkare och politisk aktivist, Eva Persson, utställningsproducent, Carl Henrik Svenstedt, filmare, författare och samtidsdebattör och Louise Waldén, genusforskare. Moderatorer: Kjell Östberg, professor i samtidshistoria och Maria Lind, chef Tensta konsthall. I samarbete med Samtidshistoriska institutet Södertörns Högskola.

Torsdag 25.4

14:00-17:00

Seminarium om representation och gåvan som solidaritetshandling med Irina Sandomirskaja, professor vid Centrum för Östersjö- och Östeuropaforskning, Ludger Hagedorn, assisterande forskare vid Institut für die Wissenschaften vom

på demonstrationer för att folk skulle stödja de strejkande. Sara Lidman var också mycket god vän med Berta Hansson och Siri Derkert, några av de konstnärer som finns representerade i samlingen. Berta Hansson initierade genast en konstauktion på Galleri Heland.

Evenemang

I samarbete med ABF

Onsdag 13.3

17:00–20:00

Vernissage med en performance kl 17:00 där skådespelaren Cecilia Nilsson iscensätter Sara Lidmans tal till de strejkande gruvarbetarna.

Onsdag 20.3

18:30

Visning av filmen **Kamrater motståndaren är välorganiserad** av Lars Westman och Lena Ewert och samtal om bilden av gruvstrejken mellan Ingela Johansson och Robert Nilsson, doktorand i historia vid Historiska institutionen, Stockholms universitet. Moderator: Giorgiana Zachia, producent Tensta konsthall.

Menschen i Wien, Leonard Neuger, professor i polska vid Stockholms universitet, Tora Lane, forskare i slaviska studier vid Södertörns högskola, Gustav Strandberg, doktorand i filosofi vid Södertörns högskola och Marcia Sá Cavalcante Schuback, professor i filosofi vid Södertörns högskola.

Solidaritet, något det fanns mycket av i 1970-talets Sverige och 1980-talets Polen. Men vad hände med ordet efter det? Solidariteten talar många språk. Den tar sitt uttryck i gester, gåvor och uppmuntran. Men hur förhåller solidariteten sig till makten? Var kommer solidaritet från? Vem innesluts i, eller utesluts ur, den? Vad är värdet av en symbolisk gåva som blir ett solidaritetserbjudande? Genom förmågan att finna ett uttryck åt vad som tystades och att företräda gemensamma erfarenheter finns det något slående hos solidariteten: dess förmåga att göra själva språket till en gåva. De svenska konstnärer som stödde den stora gruvstrejken 1969-1970 gjorde det som en solidaritetshandling. Men vem gav den språkliga gåvan, gruvarbetarna eller konstnärerna?

Lördag 4.5

14:00

Ingela Johansson presenterar utställningen på Tensta konsthall.

Torsdag 9.5

14:00

Ingela Johansson presenterar utställningen på Tensta konsthall.

Onsdag 15.5

18.30

Samtal om Filialen mellan Pär Stolpe och Maria Lind

1969 anlitas Pär Stolpe av Pontus Hultén för att göra Moderna Museets utställnings- och programverksamhet radikalare. Det resulterade i den experimentella försöksverksamheten Filialen (1971-1973). Filialen var ett folkbildningsprojekt med tonvikt på alternativkultur, protestaktioner och tredje världen med syfte att fånga upp de sociala och politiska rörelserna i spåren av 1968 och för att bredda bildbegreppet. Filialen fick en egen avdelning i en av Kasernbyggnaderna ute på Skeppsholmen. Som intendent arbetade Stolpe för att få en konstovan publik att besöka museet; att

samlat grepp med inslag från stormöten, demonstrationer och fackföreningsmöten. Den innehåller även personliga porträtt av gruvarbetarna och anhöriga. Ett centralt tema är massuppslutningen och arbetarnas enighet.

Självpresentationer

Marcia Sá Cavalcante Schuback är docent i filosofi vid Södertörns Högskola. Hon har verkat som lektor vid Universidade Federal do Rio de Janeiro (UFRJ). Hon forskar inom kontinental filosofi med fokus på fenomenologi, hermeneutik, tysk idealism och hermeneutiska tolkningar av antikens filosofi. Hon har författat **O começo de deus: A filosofia do devir no pensamento tardio de F. W. J. Schelling** (Vozes, 1998), **A doutrina dos sons de Goethe a caminho da música nova de Webern** (UFRJ, 1999), **Para ler os medievais: Ensaio de hermenêutica imaginativa** (Vozes, 2000), **Lovtal till intet: essäer om filosofisk hermeneutik** (Glänta, 2006), **Olho a olho: ensaios de longe** (7 Letras, 2011), **Att tänka i skisser** (Glänta, 2011). Hon har även översatt ett flertal böcker i

införliva demokratiprocesser i utställningsformatet och för att väcka frågor kring yttrandefriheten. Några av utställningarna var **Mitt hem är Palestina** (med Odd Uhrbom), **Folkets och Maktens Murar** (med Gun Kessle och Jan Myrdal) och **Kvinnor** (med Grupp 8). Under Stolpes tid som intendent på Moderna Museet arrangerades solidaritetskvällar och insamlingar som förde samman folkliga artister, aktivister och politiska grupper att t ex stödja de strejkande gruvarbetarna under Gruvarbetarstrejken 1969-70 och Svarta pantrarna.

Fredag 17.5

15:00

Gruvstrejken 69/70 (1970) av Margareta Vinterheden och Alf Israelsson. 73 min.

”Kan man komma till månen så kan man väl sätta hundraprocentig avgasrening...” säger gruvarbetaren Björn Holmberg när han beskriver bakgrunden till strejken. En av orsakerna var den ohälsosamma arbetsmiljön med bl a de vådliga dieselgaserna nere i gruvan. Dokumentärfilmen följer strejken i Malmfälten och visar strejkdramat i ett

filosofi till portugisiska, bland annat **Varat Och Tiden** av Martin Heidegger. **Helena Friman**. Det sena 1960-talet, när jag steg in i museivärlden, var konfrontationens tid, då museernas roll förändrades och många av dem utvecklades till estrader för samhällskritik och debatt. På Stockholms stadsmuseum där jag jobbade t o m 1992 gjorde vi utställningar som kritiserade stadsplaneringen och det kapitalistiska samhällets resursslöseri. Några utställningar hette **Spanien 1936, Än sen då, Staden i retur och Du gamla du fria**. En utställning berättade om de Svarta pantrarnas arbete med barn och skolor i amerikanska storstäder. 1993 beslutade EU att Stockholm skulle bli Europas kulturhuvudstad 1998. Jag lade fram ett förslag till Kulturhuvudstadskommittén om en speciell Stockholmsutbildning för människor med arbeten i stadens infrastruktur; skraddarsydda kurser som skulle äga rum ute på stadens gator och med staden själv som instrument och läromedel. Kommittén tog förslaget och från hösten 1996 till nyårsafton 1998 stockholmsutbildade jag flera tusen poliser, lapplisar, bussförare, anställda i tunnelbanan, väktare, kabinettvakter,

bibliotekarier, socialarbetare och korvgubbar. 1998 – 2006 fortsatte jag Stockholmsutbildningen på egen hand som enskild firma. De senaste åren har jag arbetat i olika projekt, föreläst och skrivit böcker om Stockholm. Sedan 2010 arbetar jag tillsammans med andra aktivister, nu senast med den stora utställningen Slussen. När Stockholm var modernt på Konstakademien, för att staden ska välja en bättre plan för ombyggnaden av Slussen – ett slags subversiv verksamhet i samhällets tjänst.

Ludger Hagedorn har för närvarande en forskartjänst vid Institute for Human Sciences (IWM) i Wien. Efter att ha studerat filosofi och slaviska språk doktorerade han vid Technical University Berlin 2002. Från 2005 till 2009 var han Purkyne-stipendiat på Czech Academy of Sciences. Hans huvudintressen är fenomenologi, politisk filosofi, modernitet och sekularisering. Som lektor har han undervisat på Johannes Gutenberg-Universitet i Mainz, på Södertörns Högskola i Stockholm samt under flera år på Charles University i Prag.

Ingela Johansson är född 1976. I mitt

Tora Lane arbetar som docent i filosofi på Södertörns Högskola inom projektet **Loss of Grounds as Common Grounds**. Hon disputerade 2009 på sin avhandling om den ryska poeten Marina Tsvetaeva vid Slaviska institutionen på Stockholms Universitet. Avhandlingen fick en utmärkelse av Svenska Akademien. Hennes huvudintressen inom forskning är modernismen och förhållandet mellan filosofi och litteratur.

Sköld Peter Matthis, född 1937, är en svensk läkare och politisk aktivist. Matthis, som hade varit aktiv i Clarté sedan 1950-talet, blev känd som "den förste Vietnamdemonstranten" när han 1965 greps på Hötorget i Stockholm, sedan han stått där med ett plakat med texten "USA ut ur Vietnam". Trots att han hade tillstånd för demonstrationen greps han och fälldes för störande av allmän ordning och våldsamt motstånd. Gripandet fick stor uppmärksamhet och hjälpte den gryende Vietnamrörelsen på traven. Matthis var sedan med och startade De förenade FNL-grupperna (DFFG) som växte till en av västvärldens starkaste solidaritetsrörelser med FNL under Vietnamkriget. År 2003 var Matthis också

arbete använder jag olika konstnärliga uttryck som video, foto, text, måleri och installation. Jag börjar ofta med arkivforskning som sedan kan utvecklas till olika presentationsformer och grepp beroende på sammanhang. Jag intresserar mig för ögonblicket då något blir offentligt, varför vissa verksamheter, teman och fenomen etableras – blir till modeller eller får en plats i historieskrivandet – och varför andra hamnar i marginalerna. Jag funderar över produktionsförhållanden för konstnärlig utövning i relation till kommersialism, klass och maktutövning. Flera av mina arbeten behandlar institutionen och museet som en offentlig plats och som en organisation. Som en del av min praktik har jag samarbetat regelbundet med andra konstnärer och experter och har organiserat diskussioner. Ett urval av platser där jag medverkat inkluderar Konsthall C, Stockholm (2012), Bildmuseet, Umeå (2012), Västerbottens museum, Umeå (2011), Galleri Box, Göteborg (2010), Shedhalle, Zürich (2010), Periferic Biennalen 8, Iasi (2008), Ex Ponto, SKUC Gallery, Ljubljana (2008) och CCA Kiev (2007).

med och startade Nätverket mot krig som arrangerade protester mot USA:s invasion av Irak. 2005 var han med och grundade föreningen Iraksolidaritet som helt ägnar sig åt Irakfrågan.

Leonard Neuger föddes 1947 i Krakow. Han studerade vid Jagiellonian Univeristetet och doktorerade vid Silesian University i Katowice. Sedan 1983 har han bott i Sverige då han fick politisk asyl. Sedan 2000 innehar han en professur vid Stockholms Universitet, där han 2004-2007 var prefekt för Slaviska institutionen. Vid sidan om sin forskning är han verksam som översättare av svensk litteratur till polska och har publicerat tio böcker av bl.a. C. M. Bellman, E.J. Stagnelius, T. Tranströmer, K. Frostenson, H. Martinson, R. Tornborg och M. Florin. Han har publicerat c:a 200 vetenskapliga texter, varibland böckerna: **Pomysly do intepretacji. Studia i szkice o literaturze polskiej** (Kraków 1997), **Z perspektywy tłumacza. Szkice o poezji szwedzkiej** (Kraków 1997), **Cwiczenia z wzraliwosci. Duze i male szkice literackie** (Katowice 2006) samt en översättning av Marcia Schubacks bok **Lovtal till intet. Essäer i filosofisk hermeneutik** (Pochwala

nicosci. Eseje z hermeneutyki filozoficznej (Kraków 2008).

Cecilia Nilsson är skådespelerska. Utbildad på Stockholms Scenskola (nuvarande STDH) 1978-81. Hon har arbetat med teater, TV, film, mm och ingår sedan 1999 i TeaterAlliansen. 2012 spelade hon **Den flygande handläggaren** på Uppsala Stadsteater och just nu är hon **Den goda människan** på Teater Reflex i Kärrtorp. År 2009, i samband med trettioårsjubileet av strejken, initierade hon i ett Riksteaterprojekt, öppna läsningar av America Vera-Zavalas pjäs **Viskleken** i Svappavaara, Kiruna och Gällivare. 2012 fick Cecilia Nilsson en Guldbagge för **Simon och ekarna**.

Robert Nilsson är doktorand vid Historiska institutionen vid Stockholms universitet och verksam inom Forskarskolan i kulturhistoriska studier. Sedan 2012 arbetar han med en avhandling om minnet av gruvarbetarnas strejk vid LKAB:s gruvor vintern 1969–70. Nilssons avhandling förverkligas genom så kallad muntlig historia, som innebär att människor som själv deltog i strejken bjuds in att tolka dess historiska betydelse.

startade jag en utställningsestetisk webbsida (www.ueforum.se), idag överlämnad till en yngre generation. Med ålderns rätt ägnar jag mig nu enbart åt historieskrivning. Avslutar i dagarna en studie över utvecklingen av museiutställningens estetik under 1930- talet.

Irina Sandomirskaja är född 1959 och fick 1991 sin fil dr i lingvistik vid Institute of Linguistics, Rysslands Vetenskapsakademi, i Moskva. Från 1996-1998 forskade Sandomirskaja för SCAS, och hon är just nu professor i Kulturvetenskap på Södertörns Högskola. Hennes akademiska intressen omfattar bl a rysk och sovjetisk kulturhistoria, språk teori, språkfilosofi och kritisk teori. Sandomirskaja deltar också i forskningsprojektet **Loss of grounds as a Common ground** (Södertörns Högskola). Hennes senaste forskning fokuserar på språk, kropp och biopolitik och bygger på undersökningar av material från dövblindskolor i Sovjetunionen och Leningrads belägring. Några publikationer: "Bez stali i leni: Aesopian Language and Legitimacy" in Per-Arne Bodin, Stefan Hedlund, Elena Namli (eds), **Power and Legitimacy:**

Avhandlingen återger strejkdeltagare som före detta strejkdeltagare har velat minnas det. Samtidigt problematiserar avhandlingen hur strejken har blivit förmedlad som en historisk händelse och vilka mallar som därigenom skapats för att uttrycka och tänka igenom personliga minnen.

Eva Persson. Att, som jag gjorde, komma från museivärlden och få bli utställningsproducent på Riksutställningar var som att komma in i himmelriket. Det var 1967 och Riksutställningar hade nyss startat sin verksamhet som en vandrande utställningsscen där alla röster skulle höras. Jag bjöd in konstnärer, journalister, författare, musiker, fotografer och arkitekter som jag gillade, att ansvara för egna utställningar. 1989 erbjöds jag att bli konstnärlig ledare och utställningproducent vid Arbetets museum i Norrköping och stannade där tills friheten jag vant mig vid Riksutställningar försvann. 1997 blev jag lärare i utställningens teori och praktik vid ett nybildat program för kultur-samhälle och mediagestaltning (KSM) vid Linköpings universitet/Campus Norrköping. Under mina sista år där

Challenges from Russia, London: Routledge, 2012; "The Leviathan, or Language in Besiegement: Lydia Ginzburg's Prolegomena to Critical Discourse Analysis" in Van Buskirk, E.S., Zorin, A. & Ginzburg, L. (red.) (2012). **Lydia Ginzburg's alternative literary identities: a collection of articles and new translations.** Peter Lang: Oxford, 2012; "Skin to Skin: Language in the Soviet Education of Deaf-Blind Children, the 1920s and 1930s" i **Studies in East European Thought** (2008).

Pär Stolpe (f 1943) var intendent på Moderna museet och svarade för museets stöd för de strejkande gruvarbetarna 1969. Han ansvarade även för museets försöksverksamhet Filialen under tre år i början av 1970-talet med syftet att förnya museiutställningarna. Han satt tillsammans med Pontus Hultén i Stockholms stads expertkommitté för Kulturhuset vid Sergels torg. Under flera år på 1980-talet deltog han i den kulturpolitiska debatten med inlägg i DN, AB, LO-tidningen och radio/TV. Han har bl a arbetat på Pistolteatern, Sveriges radio, Svenska institutet, Statens kulturråd, Sjöhistoriska museet,

Riksställningar och SVT.

Gustav Strandberg är doktorand i filosofi vid Södertörns Högskola där han arbetar på en avhandling om den tjeckiska filosofen Jan Patoockas politiska fenomenologi. Utöver avhandlingen är hans huvudintressen inom forskning fenomenologi och politisk filosofi såväl som de frågor som uppstår mellan dessa discipliner. Bland hans tidigare publikationer kan nämnas **Med Arendt bortom Arendt – Jan Patoockas läsning av Människans villkor** (Axlbooks, 2011) samt **Carl Schmitt och det politiskas intensitet** (Daidalos, 2012).

Carl Henrik Svenstedt är filmare, författare och samtidsdebattör. Han har givit ut ett 20-tal böcker, prosa, poesi och journalistik, senast romanen **Sprängskiss** och diktsamlingen **Befintligt ljus**. Filmproduktionen omfattar dokumentärer och experimentell konstfilm, senast **Tidens gång** och **Änglastämman**. Han har varit chef för Svenska kulturhuset CCS i Paris, professor i Konst och teknik vid Malmö Högskola och ansvarig för det internationella kulturutbytet vid Nordiska Ministerrådet i Köpenhamn. Han ansvarar

om kvinnor (med Suzanne Osten) samt utställningarna **Kvinnor** (på Moderna Museet) och **Kvinnfolk** (bl a på Kulturhuset i Stockholm).

Kjell Östberg är professor och forskningsledare vid Samtidshistoriska institutet på Södertörns högskola. Min forskning har främst rört nya och gamla sociala rörelser och jag har bl a skrivit **1968 — När allting var i rörelse**.

han för växthuset "A3" för unga filmare och fotografer i Stockholm.

Margareta Vinterheden och Alf Israelsson har sina rötter i Malmberget. Margareta Vinterheden kommer från en gruvarbetarfamilj medan Alf Israelsson har arbetat som konstruktör på LKAB. De har haft anknytning till filmområdet sedan 60-talet. Filmografin inkluderar "Indifference" (1967), **Gruvstrejken 69/70** (1970), arbetarskildringen **Man måste ju leva** (1978) och **Blinka lilla stjärna** (1987) om fiolspelande barn. Margareta Vinterheden har också gjort utredningar om kvinnors villkor inom filmbranschen. Hon har gått regilinjen på DI och har psykologexamen. Kontakten med Norrbotten har hon behållit genom arbetet som psykolog inom Malmfältens psykiatri i Gällivare/Kiruna. Hon har också arbetat som neuropsykolog på en minnesmottagning i Stockholm. Alf Israelsson är verksam inom teknisk design.

Louise Waldén är filmare i teknik och social förändring samt genusforskare med inriktning på kvinnors vardagshistoria. Var med och bildade kvinnogruppen **Grupp 8**. Producerade skivan **Sånger**

Lista av konstverk i utställningen i alfabetisk order. Från höger till vänster (motsols) i utställningsrummet. ¹

1. Dunér, Sten
Nyköping fantasi kring en stadsplan, skiss till gobeläng, skala 1:10 (1969)
Teckning

2. Jonsson, Björn
Hotet
Collage

3. Cassel, Carin
Otvungen
Olja

4. Strandqvist, Kjell
Stereometriska former (1968)
Teckning

5. Renqvist, Torsten
(1960)
Grafik

6. Katzin, Sonja
Hästhuvuden
Blandteknik

7. Renqvist, Torsten
(1963-1964)
Grafik
8. Olsson, Torfrid
Promenad på den härliga jorden
Teckning
9. Fischer, Randi
Monster (1949)
Grafik
10. Vallman, Uno
(1958)
Grafik
11. Hedquist, Tage
Afton (1967)
Akvarell
12. Derkert, Siri
Kvinnan diskrimineras i manssamhället
Collage
13. Carlstedt, Margareta
Urliv
Emalj
14. Haag, Lars I
Det trasiga livet (1968)
Grafik
15. Emsheimer, Mia
Rytm i blått
Blandteknik
16. Sjödahl, Anna
Skåpbild (1967)
Blandteknik
17. Carlstedt, Margareta
Vattenlek
Emalj
- 18-22. Sjöström, Fritz
Strandbor I – V (1963)
Teckning
23. Berg, Bertil
Under strejken (1963-1969)
Grafik
24. Andersson, Fred
420 m nivån LKAB gruvan (1964)
Olja
25. Wählström, Per
Variationer på en hjälm (1969), teckning
26. Bergmark, Torsten
Long Beach, Calif. 1965 (1969)
Teckning
27. Wognum, Henck
Håll i berget (1970)
Blandteknik
28. Delefors, Bengt
Strejka
Olja
29. Alvperi, L
Spegelbild av en Volvo
Olja
30. Bornholm, Martin
Väntan (1968)
Collage
- 31-33., 36. Amelin, Albin
H.C.
Grafik
34. Amelin, Albin
Grafik
35. Amelin, Albin
Sundsvallstrejken 1879
Grafik
37. Filén, Ragnar
Hungrig (1969)
Olja
38. Hennix, Doris
Glasblåsare
Olja
39. Skoog, Barbro
Leve folkets kamp mot förtryckarna (1969)
Grafik
40. Gustavsson, Gösta
Blaenau Ffestiniog, Wales II (1969)
41. Lindgren, Hans
Håll ut! (1970)
Grafik
42. Tobiasson, Astrid
Husfasader (1967)
Grafik
43. Blomberg, Björn
Kanske några klöver att hämta
Grafik
44. Blomberg, Björn
Stormöte

45. Blomberg, Björn
Så borde det

46. Blomberg, Björn
Pampen

47. Blomberg, Björn
Demonstration

48. Folcker, Göran
Samhällskritiska äppelskrottar (1969)
Grafik

49. Hallander, Karl Johan
Påtryckningar (1967)
Olja

50. Norrman, Solveig
Spaghettiätaren (1968)
Grafik

51. Hillersberg, Lars
Pollock
Affisch

52. Bäckström, Claes
Avklädning
Teckning

61. Friberg, Gunnar
Relief

62. Ljungberg, Sven
Ur Herkules
Grafik

63. Tobiasson, Astrid
Bebisansikte (1968)
Teckning

64. Zetterqvist, Jörgen
Mor och barn (1969)
Teckning

65. Bodner, Karl Erik
Alla sitter i samma båt, men den har
strandat
Grafik

66. Goldman-Grosin, Ruth
På Solbryggan (1968)
Grafik

67. Lindekrantz, Per
Färjestaden, olja

68. Lind, Folke
Turisten i Tjuonavagge (1968)
Teckning

53. Tobiasson, Astrid
Man med hatt (1947)
Teckning

54. Törning, Erik
Tidningsläsaren

55. Almlöf, Bertil
Nyhetera (1969)
Grafik

56. Hillersberg, Lars
(1964)
Affisch

57. Ekvall, Hans
Folkliv
Teckning

58. Abram-Nilsson, Kerstin
Bild från Somalia
Grafik

59. Goldman-Grosin, Ruth
Förtryckarstövlarna (1969)
Grafik

60. Hansson, Berta
Olja

69. Wigert, Hans
Ett
Grafik

70. Wigert, Hans
Tu
Grafik

71. Wigert, Hans
Tre
Grafik

72-74. Beatrice, Heybrock
(1970)
Teckning

75. Forseth, Einar
Från Luleälv, studie, från Norrlandsfjällen
och skogen (1942-1943)
Akvarell

76. Harjuu, Sara
Dödgravaren (1967)
Grafik

77. Olsson Arle, Lizzie
Jökel (1963)
Akvarell

78. Johnson Ekvall, Gun
Solnedgång i Spanien
Teckning

79. Johansson, Ragnar
Ljus höstdag i Abisko
Olja

80. Tobiasson, Astrid
Hamn vid ett berg
Teckning

81. Von Rosen, Björn
Stenmannen och vattnet Diktillustration i
tidningen Vi
Teckning

82. Munthe de Wolfe, Astrid
Grinden
Olja

83. Rolf, Lars
Från Färöarna
Teckning

84. Gustafsson, Gunnar
Motiv från Gastligione
Olja

85. Apelman Öberg, Nils
Molnbank över Låhtajaure (1945)
Olja

86. Rolf, Lars
Fjällbäck (1968)
Akvarell

87-91. Rudberg, Gustav
Hven

I Gruvarbetarnas konstsamling: Fel angivelser av namn på konstnärer, titlar och årtal på verk i förteckningen kan förekomma. Konst som donerats till de strejkande gruvarbetarna skickades till Malmfälten i olika omgångar under strejken. Strejkkommittémedlem Östen Öhlund, Malmberget, upprättade en konstförteckning över samlingen på 70-talet. Under flera decennier var konsten utspridd i olika offentliga lokaler i Malmberget. Listan har sedan under 2000-talet kompletterats i olika omgångar som konsten inventerats av Gällivare museum. Så sent som 2009 kom det in ett 30-tal verk från ABF till Gällivare museum.

